

У IV кварталі фондування банків та кредитування надалі зростали. Чисті гривневі кредити бізнесу та населенню стійко зростають із середини 2023 року. Все більшою стає частка несубсидійованих позик бізнесу, чому сприяло подальше зниження ставок за позиками суб'єктам господарювання. Водночас банки нарощували інвестиції в ОВДП. Попри ретроспективне нарахування підвищеного податку на прибуток, банки зберегли високу рентабельність. Цьому сприяли стабільна процентна дохідність та зростання чистого комісійного доходу за помірних витрат на резерви. Капіталу сектору достатньо для дотримання регуляторних вимог та подальшого кредитування.

Структура сектору

За IV квартал кількість діючих банків в Україні зменшилася на один до 61. У грудні Комінвестбанк (0.04% від чистих активів сектору) було виведено з ринку через порушення законодавства та вимог регулятора. Раніше у 2024 році також банк "Альпарі" припинив банківську діяльність за власною ініціативою. Тож за рік кількість банків зменшилася на дві невеликі установи.

Частка чистих активів групи державних банків, яка впродовж року поповнилася двома фінустановами, у IV кварталі залишилася на рівні 53.3%, за рік – знизилася на 0.3 в. п. Частка коштів населення у держбанках знизилася до 63.3%: на 0.1 в. п. за квартал та на 1.2 в. п. за рік.

Активи

Обсяг чистих активів банків за IV квартал зріс на 7.6%, за 2024 рік – на 16.2% (за фіксованим на початок періоду курсом – на 7.0% кв/кв та на 13.1% р/р відповідно). Передусім зросли вкладення в ОВДП – за квартал на 11.2%, за рік – більше ніж на третину. Банки нарощували частку державних облігацій в активах щоб зберегти дохідність портфеля в умовах зниження ставок. Крім того, із жовтня попит банків на бенчмарк-ОВДП забезпечило підвищення нормативу обов'язкового резервування та рівня урахування облігацій для виконання цього нормативу. Значні державні видатки наприкінці року сприяли надходженню коштів до банків та зростанню обсягів депозитних сертифікатів НБУ в IV кварталі на 17.5%. Однак за рік їх обсяг зменшився на 11.6%.

Чисті гривневі кредити бізнесу зростають півтора року поспіль. Попри певне сезонне уповільнення в IV кварталі (до 0.7% кв/кв), за рік приріст становив 20.6%. Чисті гривневі кредити МСП зростали дещо швидше – на 1.2% за IV квартал, на 22.1% за рік, а їхня частка в чистому гривневому портфелі кредитів бізнесу зросла до 60.2%: на 0.3 в. п. за квартал та 0.7 в. п. за рік.

У IV кварталі скоротився кредитний портфель іноземних банків на 5.7% кв/кв (за рік приріст становив 15.2%). Натомість кредитний портфель в інших групах банків зріс, найбільше у держбанках: на 5.3% за квартал та на 24.8% за рік. Упродовж кварталу суттєвіше зросли обсяги

кредитів підприємствам харчової промисловості та машинобудування, натомість агропромислові традиційно погашали позики. У цілому за рік найбільше зросли кредити у сфері торгівлі та харчової промисловості.

Сприятливі умови кредитування, зокрема відсоткові ставки, що відповідають рівню "доковідного" 2019 року, заохочують кредитування і зменшують попит на субсидійовані кредити. Частка позик, наданих за програмою "Доступні кредити 5-7-9%", у гривневому чистому портфелі бізнесу становить 33.7% на кінець року.

В [опитуванні про умови кредитування](#) банки відзначають зростання попиту бізнесу на кредити з огляду на наміри здійснити капітальні інвестиції. Відповідно в портфелі зросла частка кредитів, довгих за три роки, до 25.2% – на 6 в. п. за рік. Чисті гривневі кредити зі строком погашення понад три роки збільшилися на 21.6% за IV квартал та на понад 58% за рік.

Чисті гривневі кредити населенню жваво зростають: на 6.7% за IV квартал, на 39.9% за рік. У цьому портфелі надалі домінують незабезпечені позики. Водночас частка двох банків-лідерів у сегменті поволі скорочується під впливом конкуренції другий квартал поспіль (до 54.5%). Зростання обсягу іпотечних кредитів у IV кварталі уповільнилося до 7% кв/кв (60.7 р/р), частка іпотеки в портфелі чистих роздрібних гривневих кредитів залишилася на рівні 13.4% (+1.7 в. п. за рік).

Іпотечне кредитування і надалі відбувалося майже виключно за державною програмою "єОселя", валовий портфель якої в IV кварталі збільшився до 24.1 млрд грн. Для розвитку іпотечного кредитування потрібне активніше залучення банків із ринковими продуктами, що потребує посилення нормативного й законодавчого регулювання сектору нерухомості та удосконалення дизайну державної підтримки іпотеки.

Якість кредитного портфеля поліпшується. Упродовж IV кварталу частка непрацюючих кредитів (NPL) скоротилася на 2.0 в. п. (за рік – на 7.1 в. п.) до 30.3%. Водночас без урахування боргів ексвласників Приватбанку та старих боргів, що виникли до кризи 2014–

2016 років, ця частка становить 18.6%, вона скоротилася на 6.4 в. п. за рік. Частка NPL населення знижується швидше, ніж бізнесу. Основним рушієм зниження частки NPL залишалося їхнє списання та зростання обсягів нових кредитів. Протягом 2024 року частка NPL знижувалася в усіх груп банків. Частка корпоративних позичальників, що зазнали дефолту за гривневими кредитами у 2024 році, знизилася до близько 4%.

Фондування

У IV кварталі фондування банків від бізнесу та населення надалі зростало: на 9.0%. Залишки кредитів рефінансування НБУ зросли на 0.3 млрд грн до 1.9 млрд грн, а кількість банків, що використовують цей інструмент, – на 1 до 5 банків. У III кварталі зовнішній борг сектору знизився на 3.0% кв/кв, однак залишився трохи нижчим за 1.6 млрд дол., що становить близько 2% від зобов'язань.

Обсяги гривневих коштів фізичних осіб у банках за квартал зросли на 3.7% (+11.5% р/р). Загалом темп зростання коштів пришвидшився відносно попереднього кварталу, що пояснюється значним надходженням зарплат і премій у кінці року. Строкові депозити фізосіб у гривні стабільно зростали з вересня: на 1.4% за квартал та на 8.8% за рік. Однак з огляду на швидший приріст коштів на поточних рахунках частка строкових коштів за квартал знизилася на 0.8 в. п. до 33.6%. Кошти населення в іноземній валюті зросли на 2.0% (+2.7% р/р) також передусім завдяки припливу на поточні рахунки. Строкові депозити у валюті зростали упродовж усього кварталу, на 0.9% за квартал (-6.2% р/р). Рівень доларизації вкладів клієнтів знизився за квартал на 1.7 в. п. до 31.4%.

Гривневі кошти бізнесу зросли після зниження квартал тому, на 16.6% кв/кв (+19.0% р/р). Зростання відбулося в усіх груп банків. Обсяги валютних коштів бізнесу знизилися за квартал за рахунок рахунків в іноземних банках, проте збільшилися в цілому за рік (+5.5% р/р).

Процентні ставки

У грудні НБУ підвищив облікову ставку – з 13.0% до 13.5%, а у січні 2025 року – до 14.5%, чим завершив цикл зниження ключової ставки, що тривав із середини 2023 року. У результаті зниження ставок за коштами населення призупинилося. Вартість нових гривневих залучень від фізичних осіб становила 9.6% річних у грудні. У IV кварталі крива дохідності за UIRD стала інверсійною: ставка за тримісячними депозитами незначно перевищила ставки за річними. Це може свідчити про очікуване подальше зниження інфляційного тиску та ставок. Ставки за коштами бізнесу протягом IV кварталу дещо знизилися – до 8.3% річних у грудні.

Ставки за гривневими кредитами бізнесу впродовж IV кварталу надалі знижувалися до 14.7% річних. Найнижчі ставки пропонували іноземні банки: для іноземних підприємств – 11.4% річних, для українських приватних підприємств – 14.3% річних. Ставки за кредитами населенню коливалися на рівні близько 28% річних.

Фінансові результати та капітал

Згідно з попередніми даними до річного аудиту за 2024 рік банки отримали 103.7 млрд грн прибутку, 39% якого сформував Приватбанк. Збитковими були дев'ять малих

банків із сукупним збитком 0.4 млрд грн. Збиток 13.5 млрд грн у IV кварталі був спричинений нарахуванням податку на прибуток за підвищеною ставкою 50% ретроспективно за весь рік. Низка банків, включаючи чотири системно важливі, ще не повною мірою відобразила податок на прибуток і має зробити це найближчим часом.

Чистий процентний дохід залишався основним джерелом високого прибутку. Дохідність активів суттєво знизилася, передусім через зменшення дохідності депозитних сертифікатів НБУ. Натомість дохідність ОВДП та кредитів залишалася стабільною. Вартість зобов'язань зменшувалася синхронно з дохідністю активів. Тож процентна маржа впродовж кварталу не змінилась і в середньому за рік становила 7.6%.

Чистий комісійний дохід суттєво зріс – на 3.3% до попереднього кварталу та на 5.2% р/р. У грудні вперше за час повномасштабної війни його місячний обсяг досяг передвоєнного рівня. Прибуток від операцій з купівлі-продажу валюти наприкінці року дещо зріс. Натомість позитивний результат переоцінки ОВДП порівняно з попереднім кварталом скоротився.

Операційні витрати за квартал зросли на 14.8%, зокрема витрати на персонал – на 23.6 р/р. Чистий операційний прибуток до відрахувань у резерви лише на 3.9% перевищив рівень відповідного кварталу торік. Співвідношення операційних витрат і операційного доходу (CIR) становило 46.4% порівняно з 37.6% у III кварталі, у середньому за рік – 39.2%. Операційно збитковими за рік були вісім банків.

Відрахування в резерви в IV кварталі були найвищими за цей рік. Ануалізований CoR становив 0.9% за квартал, хоча в цілому за рік відбулося розформування резервів за кредитами та доформування резервів під ОВДП.

Достатність капіталу залишалася на високих рівнях та становила на 1 січня близько 17% для капіталу кожного з рівнів. Усі банки дотримувалися вимог до достатності капіталу на кінець року. Проте подальше повне відображення податку на прибуток за 2024 рік ще може призвести до порушення вимог окремими банками. Однак вони матимуть змогу відновити капітал, зберігаючи високу ефективність та виконуючи програми капіталізації.

Перспективи та ризики

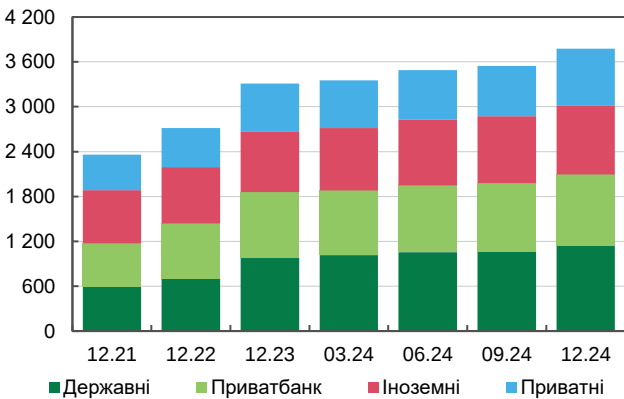
З початку року розпочалася оцінка якості активів банків зовнішніми аудиторами у межах оцінки стійкості банківського сектору. У травні будуть оприлюднені базовий та несприятливий сценарії для проведення стрес-тестування найбільших установ. Банки, для яких будуть встановлені підвищені необхідні рівні достатності капіталу, мають розробити програми капіталізації або реструктуризації та виконати їх до кінця року. За результатами оцінки стійкості буде розроблений графік запровадження нових регуляторних вимог до капіталу.

З початку року банки також повинні розраховувати NPL за оновленими вимогами відповідно до стандартів ЄС. За попередніми оцінками, це не матиме помітного впливу на обсяг NPL, однак сприятиме порівнюваності відповідної статистики та ефективності процесу їх урегулювання.

Структура сектору

Обсяг загальних активів банків у IV кварталі збільшився на 6.4% (на 14% р/р), за фіксованим на початок періоду курсом – на 5.8% та 10.9% відповідно. Суттєвий приріст обсягів відбувався в усіх групах банків. Кількість діючих банків за квартал зменшилася на один – малий Комінвестбанк (0.04% від активів сектору) було виведено з ринку через порушення вимог законодавства України та регулятора.

Графік 1. Загальні активи банків, млрд грн

На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок, крім IV кварталу. Платоспроможні банки поділено на групи згідно з класифікацією у відповідному звітному періоді.

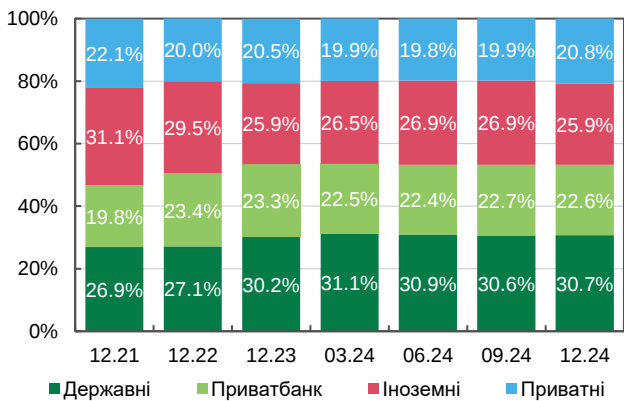
Таблиця 1. Кількість банків

	2021	2022	2023	I.24	II.24	III.24	IV.24
Платоспроможні	71	67	63	63	62	62	61
Зміна	-2	-4	-4	0	-1	0	-1
Державні, у т. ч. Приватбанк	4	4	5	6	6	7	7
Зміна	-1	0	+1	+1	0	+1	0
Іноземні	20	16	14	14	14	14	14
Зміна	0	-4	-2	0	0	0	0
Приватні	47	47	44	43	42	41	40
Зміна	-1	0	-3	-1	-1	-1	-1

Кількість наведено на кінець відповідного періоду.

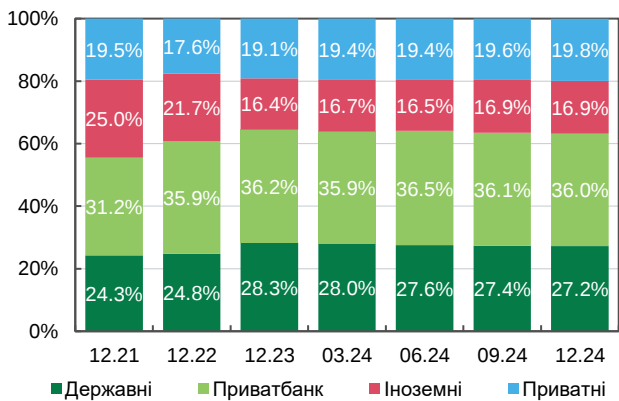
У IV кварталі частка державних банків у чистих активах сектору залишилася на рівні 53.3%. Натомість їхня частка у коштах фізосіб дещо скоротилася (на 0.1 в. п.), до 63.3%. За рік їхні частки в чистих активах сектору та коштах фізосіб скоротилися на 0.3 в. п. та 1.2 в. п. відповідно.

Графік 2. Розподіл чистих активів за групами банків

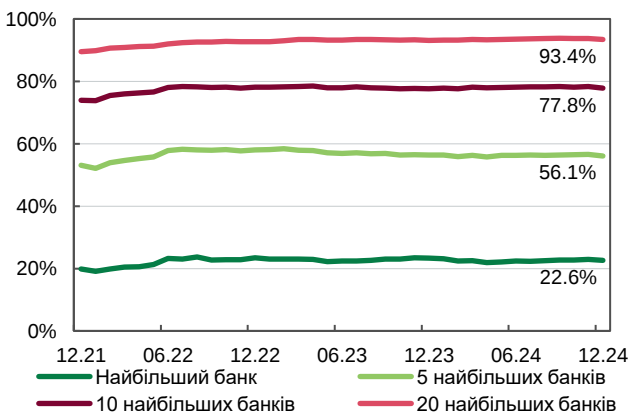
На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок, крім IV кварталу.

Графік 3. Розподіл коштів фізичних осіб за групами банків

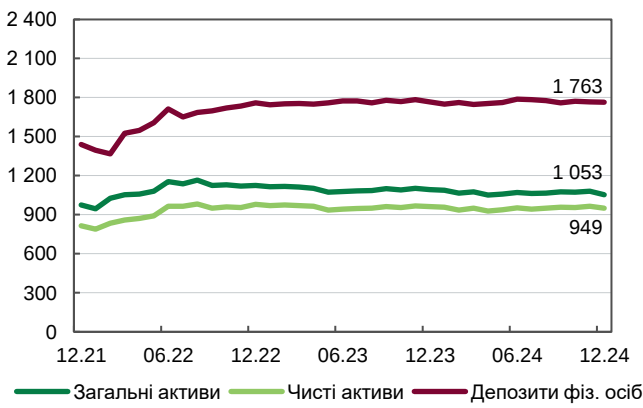

Упродовж IV кварталу частка чистих активів 20 найбільших банків скоротилася на 0.3 в. п., натомість за рік зросла на 0.4 в. п. Рівень концентрації сектору надалі знижувався, найсуттєвіше за загальними активами: на 2.0 в. п. за квартал та на 3.5 в. п. за рік.

Графік 4. Частка найбільших банків у чистих активах сектору

Графік 5. Рівень концентрації сектору за показником ННІ*

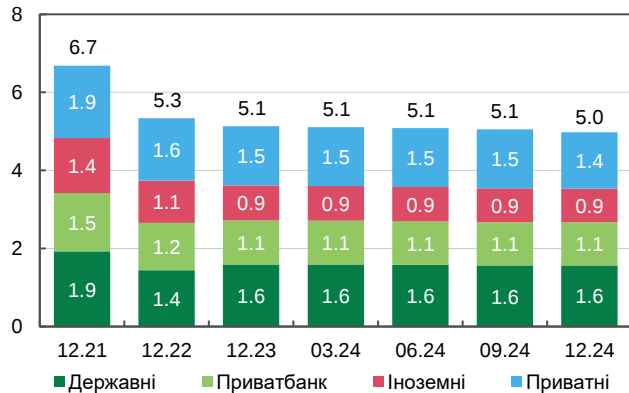

Індекс Херфіндала – Хіршмана (ННІ) – індикатор концентрації на банківському ринку. Розраховується як сума квадратів часток окремих банків у загальному обсязі. Може набувати значень від 0 до 10 000 (до 1 000 – ринок є слабо концентрованим). Депозити фізичних осіб включають ощадні сертифікати.

Банківська інфраструктура та платіжні операції

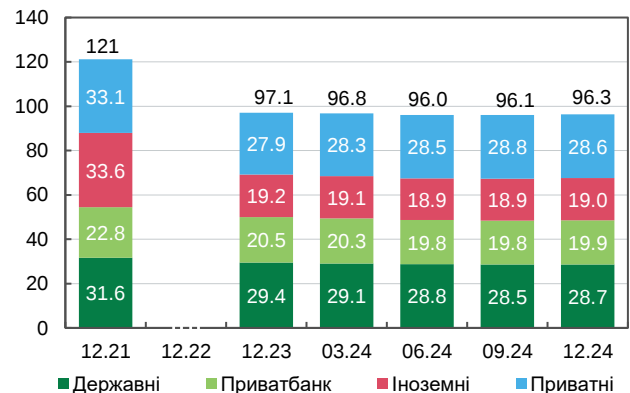
У IV кварталі мережа відділень платоспроможних банків скоротилася переважно через віднесення регіонального Комінвестбанку (38 відділень) до категорії неплатоспроможних. Найпомітніше мережа скоротилася у Закарпатській та Донецькій областях. У цілому за 2024 рік скорочено 156 відділень, з них 80 – у приватних банках. Облікова чисельність штатних працівників у цілому зросла: скорочення відбулося лише у приватних банках.

Графік 6. Кількість структурних підрозділів банків*, тис. од.

* Відокремлені структурні підрозділи й головні офіси.

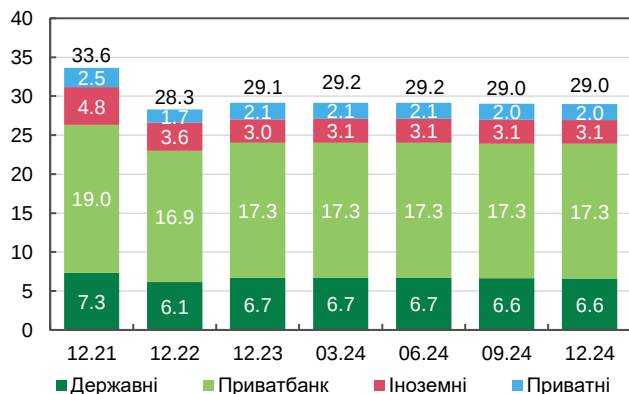
Графік 7. Облікова чисельність штатних працівників банків*, тис. осіб

* З I кв. 2022 року до III кв. 2023 року статистичні дані не збиралися.

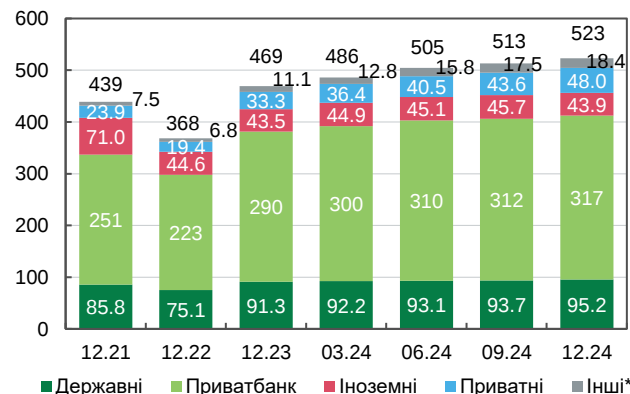
Мережа POS-терміналів і далі зростала. У IV кварталі лідерами приросту надалі були Приватбанк та приватні банки (+4.9 тис. штук та +4.5 тис. штук відповідно). Вперше із середини 2023 року зменшилася мережа іноземних банків. Укрпошта та НоваПей також дещо розширили мережу POS-терміналів. Загалом за 2024 рік учасники ринку збільшили мережу на 53.6 тис. терміналів. Мережа банкоматів скоротилася у IV кварталі та в цілому впродовж року, найбільше – у приватних та державних банків.

Графік 8. Кількість банкоматів* банків, тис. од.

* Кількість банківських пристроїв самообслуговування (банкомати, депозитні банкомати, програмно-технічні комплекси самообслуговування).

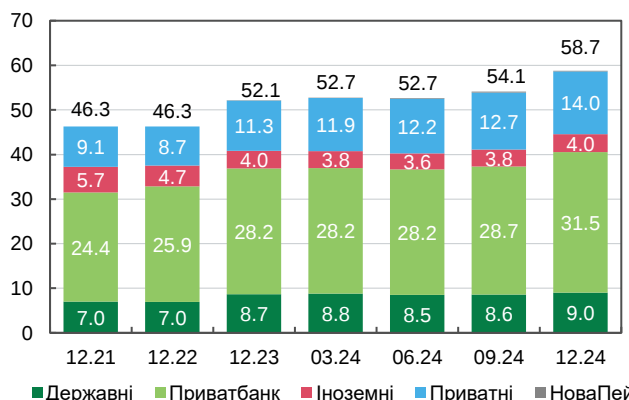
Графік 9. Кількість платіжних терміналів (POS), тис. од.

* До 1 жовтня 2023 року дані Укрпошти, після – Укрпошта та НоваПей.

У IV кварталі кількість активних платіжних карток суттєво збільшилася в усіх груп банків. Найбільше зростання відбулося в Приватбанку й приватних банках. Кількість активних карток єдиного небанку-емітента – компанії НоваПей дещо зменшилася.

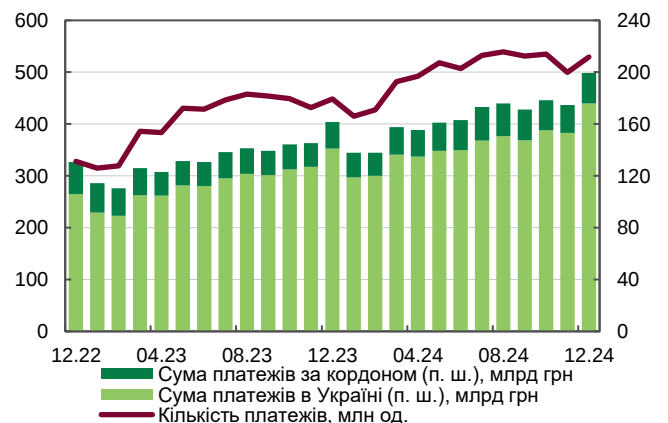
Графік 10. Кількість активних платіжних карток за групами фінустанов*, млн од.

* Станом на 1 січня 2025 року НоваПей має 147.5 тис. активних платіжних карток.

Кількість платежів картками в магазинах збільшилася на 18% р/р. За обсягами таких платежів темпи приросту в Україні зберігаються, а за кордоном уповільнюються.

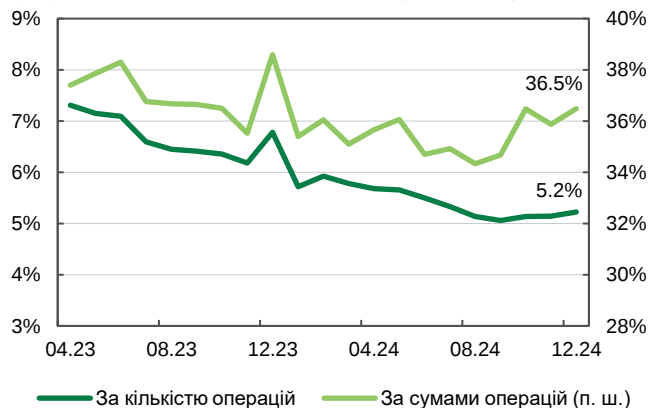
Графік 11. Розрахунки платіжними картками* в торговельній мережі

* Електронні платіжні засоби, що емітовані українськими фінансовими установами.

У IV кварталі 2024 року частка готівкових операцій з платіжними картками припинила зменшуватися.

Графік 12. Питома вага зняття готівки в карткових операціях*

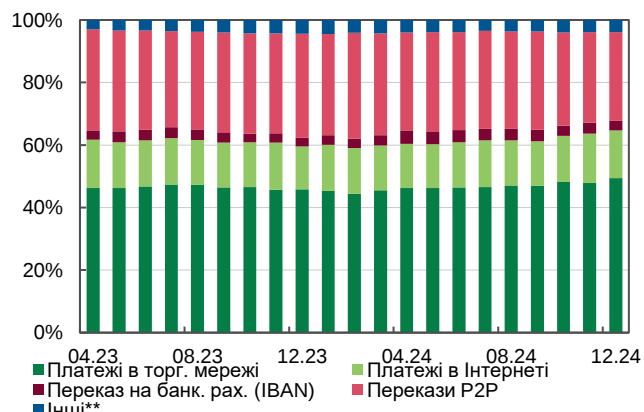

У квітні 2023 року окремі надавачі платіжних послуг переглянули показники щомісячної звітності, що суттєво змінило розподіл даних про платіжні операції.

* За електронними платіжними засобами, що емітовані в Україні.

Кожна друга безготівкова операція з картками відбувається через POS-термінал.

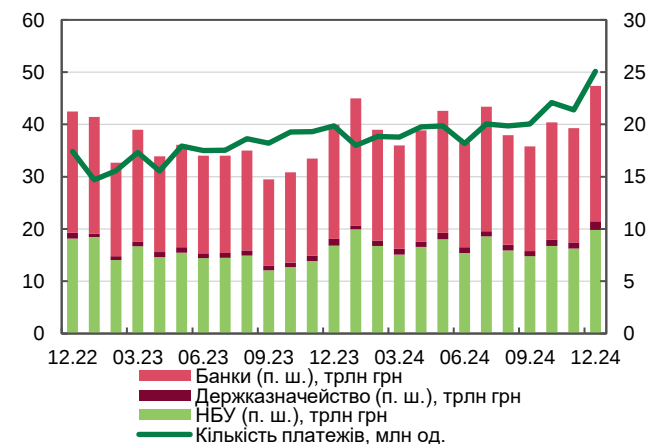
Графік 14. Структура безготівкових операцій з платіжними картками*

* За умови еквайрингу електронних платіжних засобів, що емітовані в Україні. ** Перекази в АТМ/ПТКС (програмно-технічних комплексах самообслуговування), квазіготівка.

Як кількість, так і обсяги трансакцій у СЕП зросли за 2024 рік майже на 15% р/р. На платежі держави припадає близько 45%.

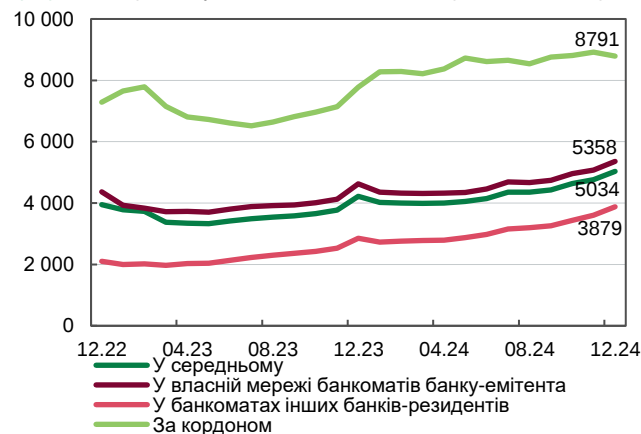
Графік 16. Обсяги платежів у Системі електронних платежів НБУ

З 1 квітня 2023 року запрацювало нове покоління СЕП-4 (24/7) на базі міжнародного стандарту ISO20022.

За 2024 рік середня сума операції зі зняття готівки зросла на 19%. За кордоном величина одного зняття вдвічі більша, ніж в Україні.

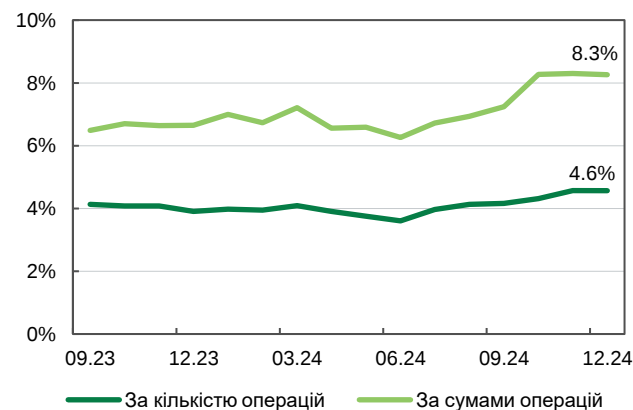
Графік 13. Середня сума одного зняття готівки через банкомати, грн*

* За електронними платіжними засобами, що емітовані в Україні.

Зі збільшенням кількості активних платіжних карток наростає частка переказів між власними картками – до 8,3% від сум усіх P2P переказів.

Графік 15. Питома вага переказів між власними картками в одній фінустанові в загальній вартості P2P*

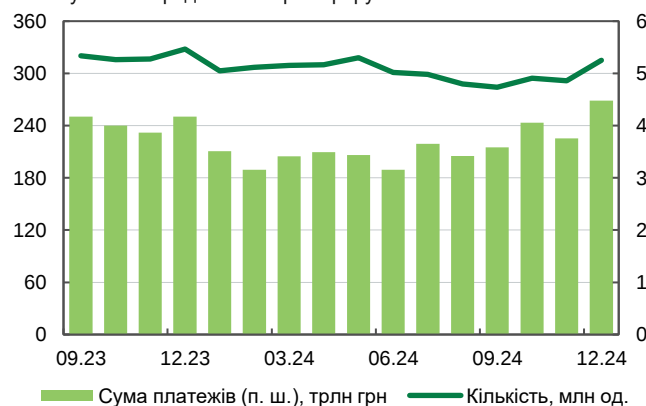

Збір статистичних даних розпочато із середини 2023 року.

* Peer-to-peer – технологія онлайн-переказу коштів із картки на картку.

Обсяги кредитових трансферів банків* у грудні 2024 року досягли нового піку та становили на 7% більше, ніж торік. Середньорічна сума одного "платежу на IBAN" – 11,9 тис. грн.

Графік 17. Платіжні операції в межах України, що ініційовані із застосуванням кредитового трансферу

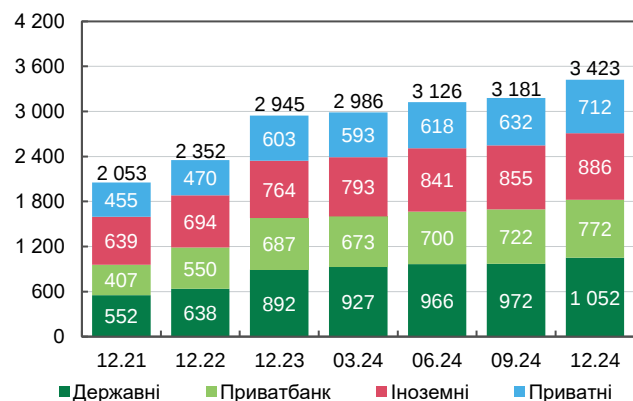
Збір статистичних даних розпочато із середини 2023 року.

* Платіжні клієнтів з номера рахунку платника, у реквізитах яких зазначається IBAN отримувача.

Активи

Обсяг чистих активів банків за IV квартал зріс на 7.6%, за 2024 рік – на 16.2% (за фіксованим на початок періоду курсом – на 7.0% та на 13.1% відповідно). Протягом IV кварталу більшість складових зростала, головним рушієм залишалося нарощування портфеля ОВДП банками: +11.2% кв/кв та +35.6% р/р. Внаслідок сезонного чинника вперше за три квартали зросли обсяги ДС НБУ – на 17.5% кв/кв (за рік обсяги знизилися на 11.6%). Зростання портфеля кредитів клієнтам уповільнилося до 3% кв/кв та до 21.2% р/р.

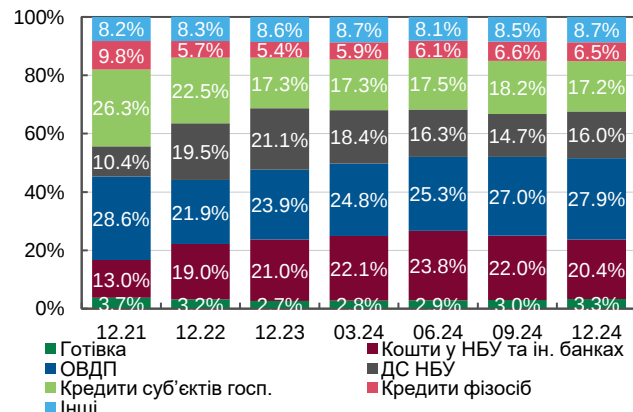
Графік 18. Чисті активи за групами банків, млрд грн

На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок, крім IV кварталу.

Обсяг чистих кредитів з довшим терміном погашення зростає швидше, ніж кредитів з меншим строком. Кредити з терміном погашення від 3 до 5 років збільшилися на 26.4% за квартал та на 90.2% за рік. Водночас кредити з терміном до 1 року скоротилися на 8.6%, а кредити з терміном від 1 до 3 років за квартал змінилися незначно. У цілому за рік зростання становило 10.2% та 13.4% відповідно.

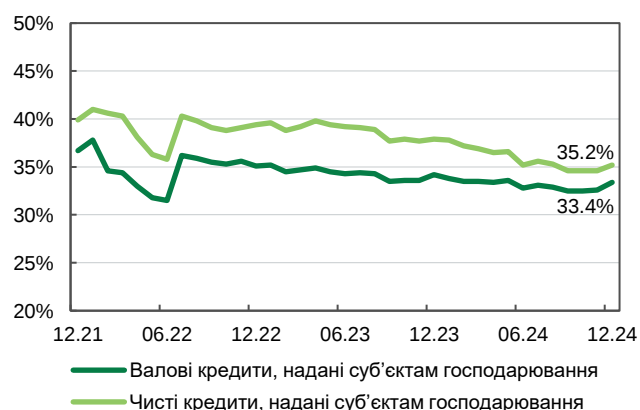
Графік 20. Структура чистих активів сектору за складовими

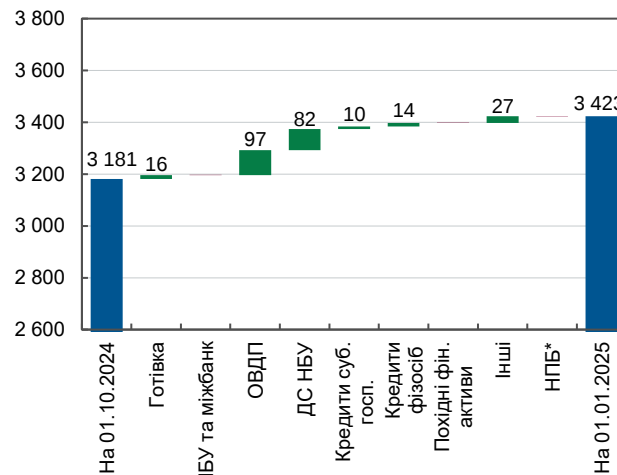
Скориговані на резерви за активними операціями банків. На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок, крім IV кварталу.

За IV квартал доларизація чистих кредитів, наданих суб'єктам господарювання, зросла на 0.6 в. п. через курсовий чинник та повільніші темпи приросту чистих гривневих кредитів бізнесу. Натомість за рік доларизація зменшилася на 2.7 в. п.

Графік 22. Частка валютних кредитів суб'єктам господарювання

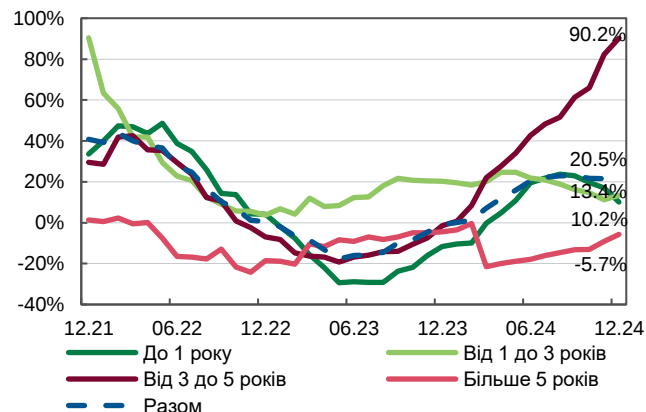

Графік 19. Зміна чистих активів за складовими в IV кварталі 2024 року, млрд грн

На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок, крім IV кварталу. * НПБ – неплатоспроможні банки.

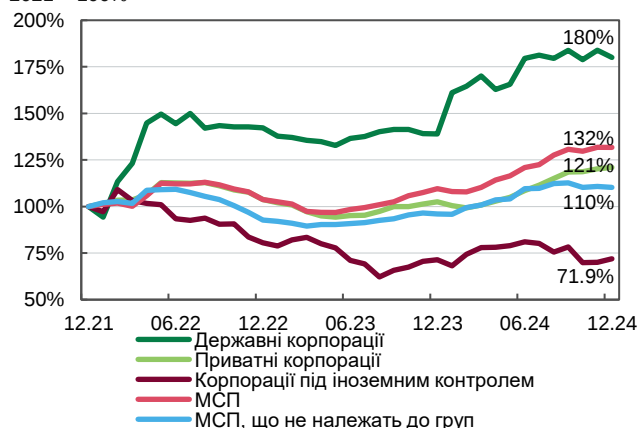
Графік 21. Чисті гривневі кредити суб'єктам господарювання, р/р

У банках, платоспроможних станом на 1 січня 2025 року.

Протягом IV кварталу зростання позик сповільнилося до 2.1% (до 18% р/р) для приватних корпорацій та до 0.8% (до 20.1% р/р) для МСП. Водночас обсяг позик іноземним корпораціям впав ще на 8.1% за квартал, проте за рік дещо збільшився (на 0.5%).

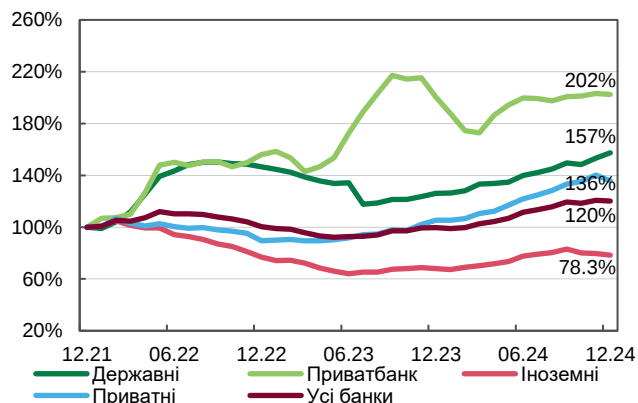
Графік 23. Чисті гривневі кредити нефінансовим корпораціям, 2021 = 100%

У банках, платоспроможних станом на 1 січня 2025 року. На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок, крім IV кварталу.

Чисті гривневі кредити суб'єктам господарювання зросли у IV кварталі всього на 0.7%, за 2024 рік – на 20.6%. Падіння темпів пов'язане насамперед зі скороченням кредитного портфеля іноземних банків на 5.7% кв/кв. Натомість інші групи банків, хоч і меншими темпами, нарощували власний портфель, найбільше за обсягом – державні банки: +5.3% кв/кв та +24.8% р/р. Чисті гривневі кредити фізособам стабільно зростали, на 6.7% за квартал та на 39.9% за рік, переважно за рахунок приватних банків та Приватбанку.

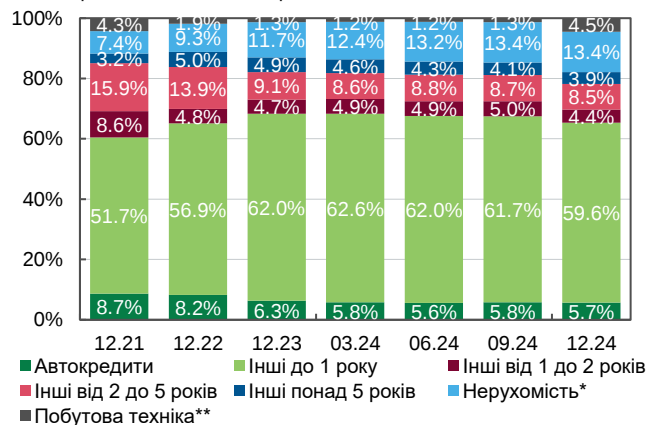
Графік 24. Чисті кредити суб'єктам господарювання в гривнях, 2021 = 100%

У банках, платоспроможних станом на 1 січня 2025 року.

За IV квартал у структурі роздрібних кредитів дещо зростає частка позик під нерухомість. Однак частка нецільових середньострокових позик скоротилася.

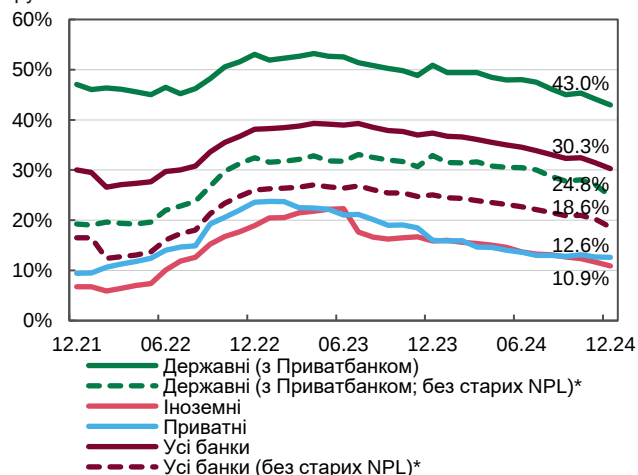
Графік 26. Структура чистих гривневих кредитів домашнім господарствам за цільовим призначенням

* На придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості.
** Починаючи з листопада 2024 року частина нецільових позик була перекласифікована банками до категорії побутової техніки.

Упродовж IV кварталу частка непрацюючих кредитів (NPL) надалі скорочувалася в усіх групах банків, найбільше – у державних банків (включно з Приватбанком) та іноземних банків: 2.1 в. п. та 1.8 в. п. відповідно. Протягом трьох кварталів поспіль основним рушієм зниження рівня NPL залишалося зростання обсягів нових кредитів та списання NPL (крім банків з приватним капіталом).

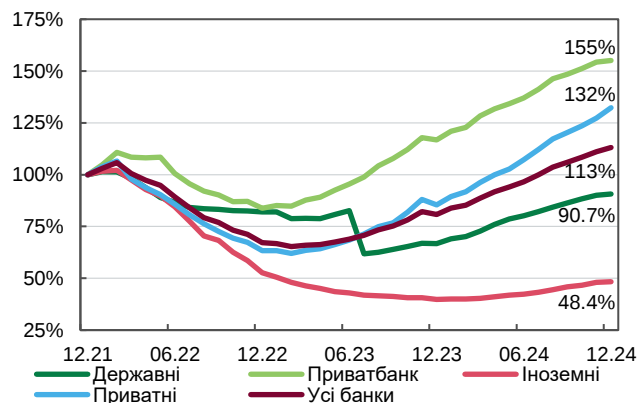
Графік 28. Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків за групами

Включно з міжбанківськими кредитами, без позабалансових зобов'язань. Усі банки, включно з неплатоспроможними.

* Без урахування боргів еквласників Приватбанку та старих боргів, що виникли до кризи 2014–2016 років.

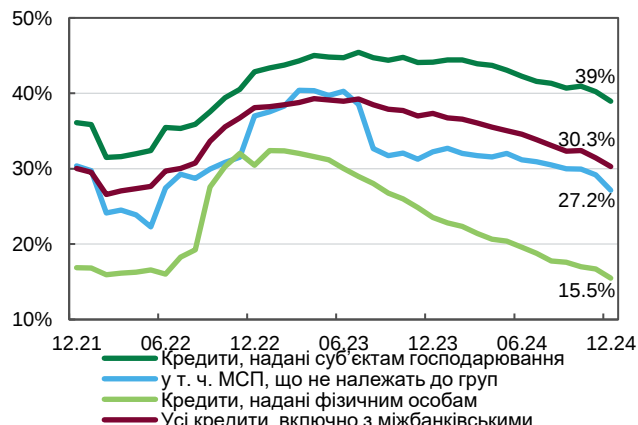
Графік 25. Чисті кредити фізичним особам у гривнях, 2021 = 100%

У банках, платоспроможних станом на 1 січня 2025 року.

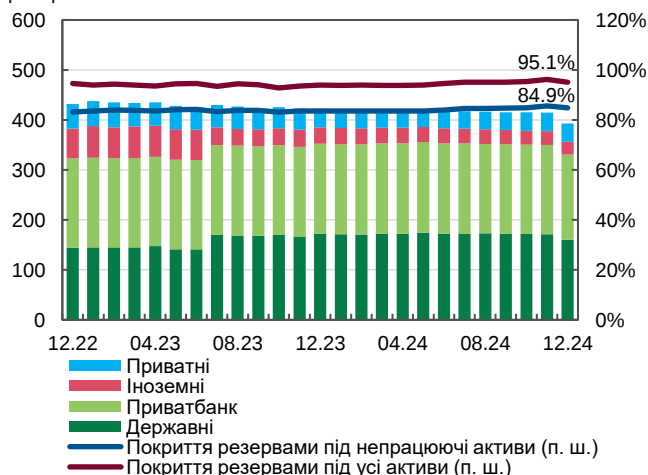
Частка непрацюючих кредитів (NPL) скоротилася на 2.0 в. п. за IV квартал (на 7.1 в. п. за рік), до 30.3%. Для бізнесу частка NPL знизилася на 1.7 в. п. (на 5.2 в. п. за рік), для фізосіб – на 2.1 в. п. (на 8.0 в. п. за рік). За рік частки NPL знижувалися рівномірно.

Графік 27. Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків

Усі банки, включно з неплатоспроможними, без позабалансових зобов'язань. Фізичні особи, включно з фізичними особами-підприємцями.

Графік 29. Обсяг непрацюючих активів (млрд грн) та рівень покриття резервами

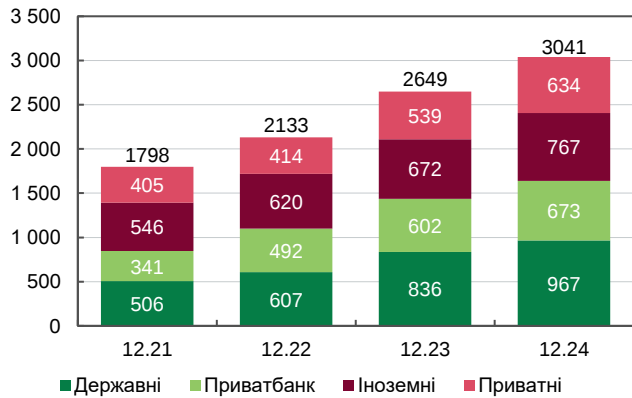

Включно з міжбанківськими кредитами, без позабалансових зобов'язань. Усі банки, включно з неплатоспроможними.

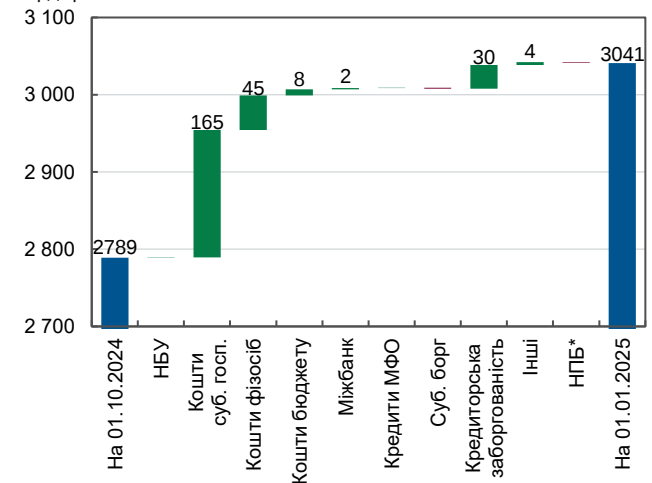
Фондування

Обсяги зобов'язань платоспроможних банків збільшилися на 9.0% за IV квартал (+14.8% p/p) за рахунок зростання коштів юридичних та фізичних осіб, а також кредиторської заборгованості за податком на прибуток. Остання зросла через донарахування підвищеного податку на прибуток за 2024 рік у грудні. Зростали зобов'язання в усіх групах банків. Найбільше за квартал наростили зобов'язання приватні банки та Приватбанк – на 14.9% та 9.4% відповідно.

Графік 30. Структура зобов'язань за групами банків, млрд грн

Графік 31. Зміна зобов'язань за складовими в IV кварталі 2024 року, млрд грн

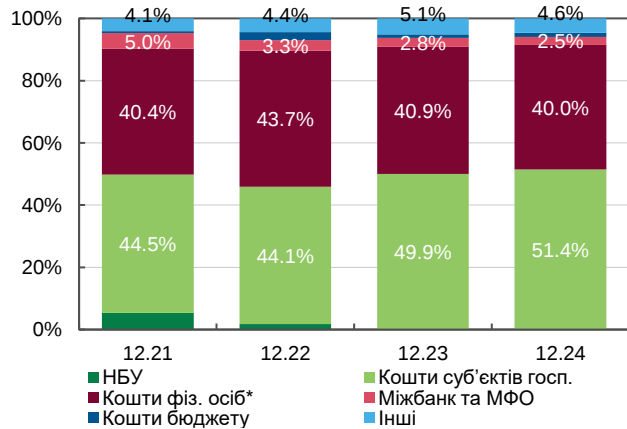

У банках, платоспроможних на кожну звітну дату.

* НПБ – неплатоспроможні банки.

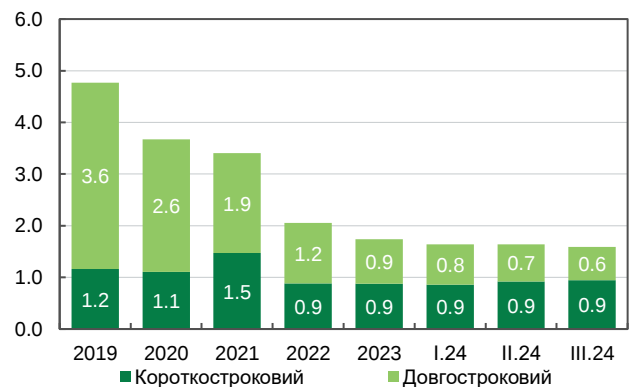
Частка коштів клієнтів у структурі зобов'язань за квартал знизилася – на 0.8 в. п. до 91.4%, передусім внаслідок зростання частки кредиторської заборгованості за податком на прибуток. Ця зміна є традиційною та тимчасовою, структура зобов'язань відновиться після сплати банками податку на прибуток.

Графік 32. Структура зобов'язань банків

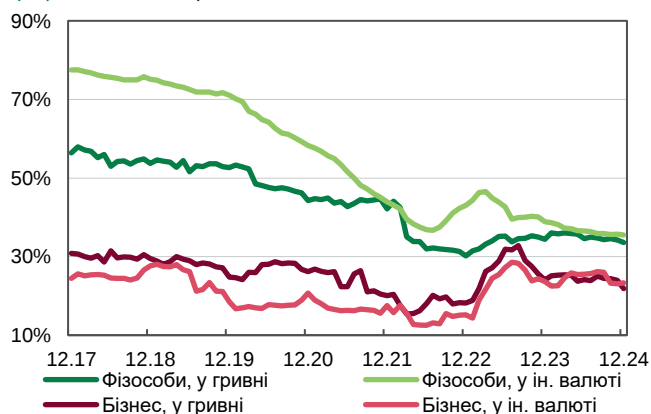
* У тому числі ощадні сертифікати.

Графік 33. Валовий зовнішній борг банків, млрд дол. США

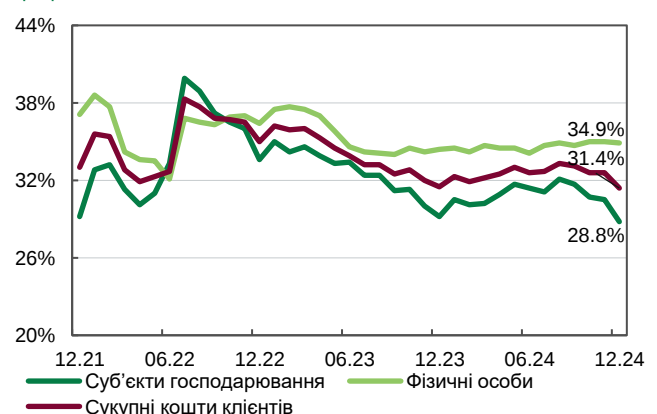
Частка гривневих строкових депозитів фізосіб за квартал знизилася на 0.8 в. п. – до 33.6% (-0.8 в.п. p/p) через значні надходження на поточні рахунки населення в кінці року. Частка гривневих депозитів бізнесу знизилася на 2.6 в. п. – до 21.8% (-2.2 в.п. p/p).

Графік 34. Частка строкових депозитів

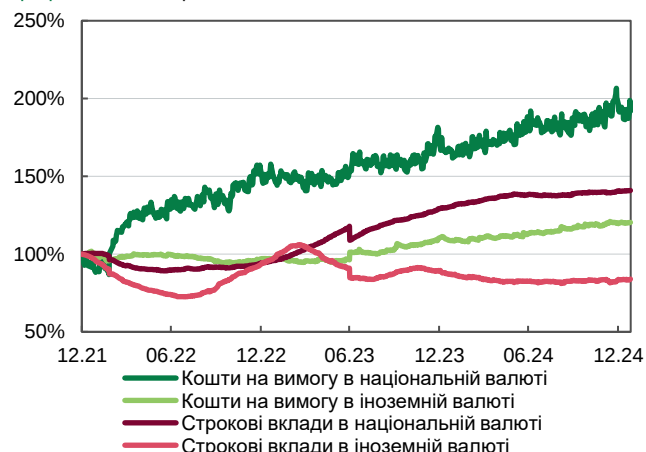
Рівень доларизації коштів клієнтів знизився на 1.7 в. п. кв/кв (-0.1 в. п. p/p) до 31.4%, насамперед через значні гривневі надходження на рахунки бізнесу в кінці року. Частка валютних коштів населення незначно зросла на 0.2 в. п. (0.5 в.п. p/p) – до 34.9%.

Графік 35. Частка валютних депозитів

За IV квартал обсяг коштів фізосіб у гривні збільшився на 3.7% (11.5% за рік), у валюті – на 2.0% (2.7% за рік). Поточні кошти в гривні за квартал зростали швидше за строкові: 4.9% проти 1.4% відповідно.

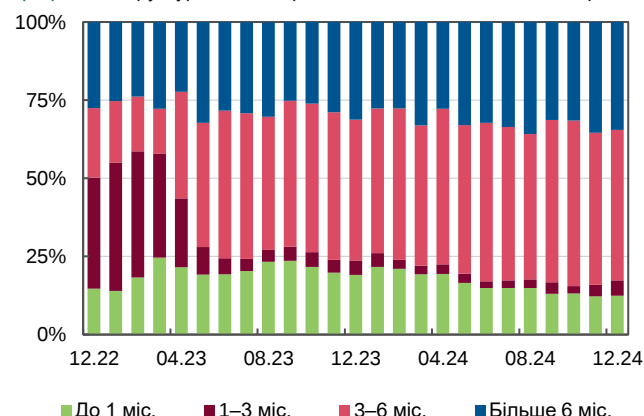
Графік 36. Кошти фізичних осіб, 2021 = 100%*

* Щоденні дані банків, платоспроможних станом на 1 січня 2025 року.

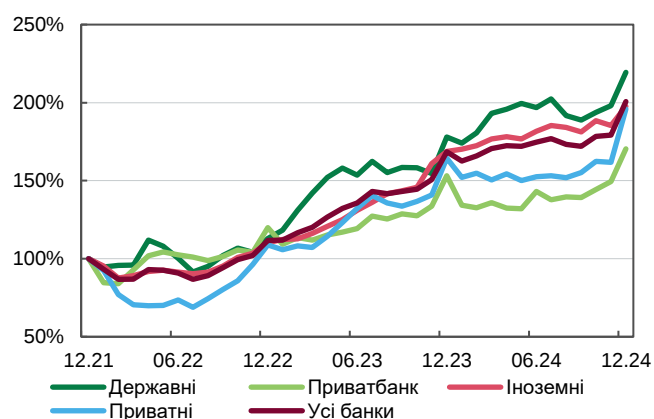
За квартал зросла частка депозитів більше 6 міс. – на 3.2 в. п. (3.3 в. п. за рік) до 34.5%. Частка депозитів від 3 міс. до 6 міс. знизилася на 3.8 в. п. (+3.1 в. п. за рік) до 48.2% від усіх нових вкладів. Загалом частка нових депозитів строком понад 3 міс. – 82.7%.

Графік 37. Структура нових строкових депозитів домогосподарств

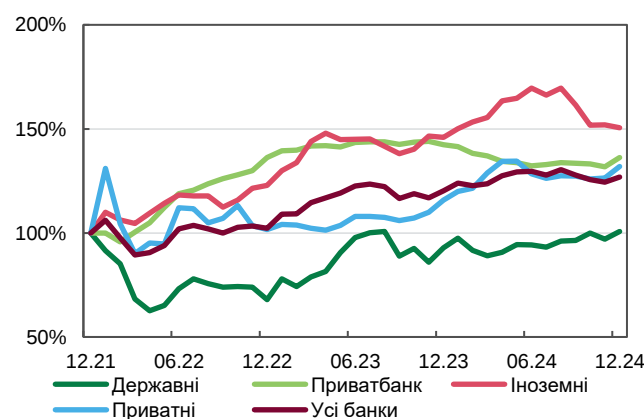
Гривневі кошти бізнесу за квартал зросли на 16.6% (+16.0% р/р). Зростання відбулося в усіх групах банків, найбільше у приватних банках та Приватбанку – на 26.3% та 22.4% відповідно. Кошти в іноземних валютах знизилися на 0.7% за квартал, продовжуючи тенденцію попереднього кварталу, передусім – в іноземних банках, на 6.7% кв/кв. Водночас валютні кошти в державних та приватних банках зросли на 4.5% та 3.6% за квартал відповідно.

Графік 38. Кошти суб'єктів господарювання в національній валюті за групами банків, 2021 = 100%

У банках, платоспроможних станом на 1 січня 2025 року.

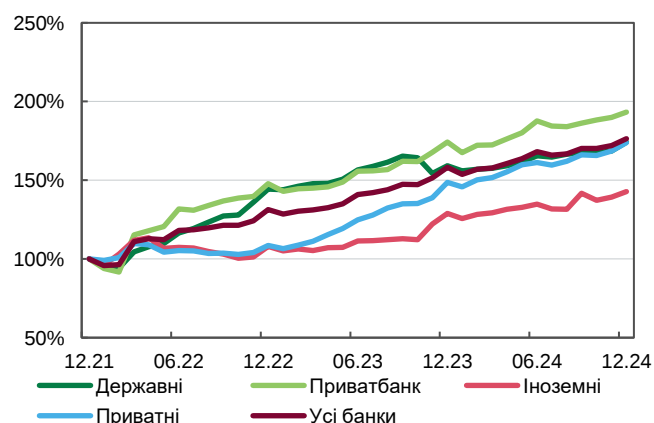
Графік 39. Кошти суб'єктів господарювання в іноземних валютах (в еквіваленті дол. США) за групами банків, 2021 = 100%

У банках, платоспроможних станом на 1 січня 2025 року.

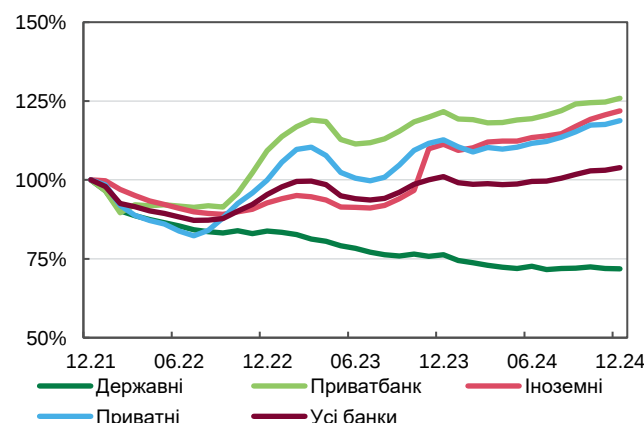
Припливи гривневих коштів населення тривали у IV кварталі – 3.7% за квартал (10.3% з початку року). За квартал усі групи банків нарощували кошти фізичних осіб. Найбільше зросли кошти в приватних та державних банках – на 4.7% та 4.1% за квартал відповідно. Збільшувалися насамперед залишки на поточних рахунках. Кошти у валюті зросли на 2.0% (+2.7% р/р) також і за рахунок зростання коштів на поточних рахунках на 2.6% за квартал.

Графік 40. Кошти фізичних осіб у національній валюті за групами банків, 2021 = 100%

У банках, платоспроможних станом на 1 січня 2025 року.

Графік 41. Кошти фізичних осіб в іноземних валютах (в еквіваленті дол. США) за групами банків, 2021 = 100%

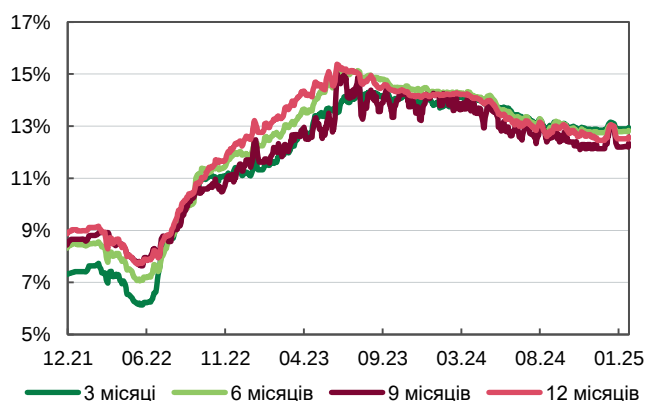

У банках, платоспроможних станом на 1 січня 2025 року.

Відсоткові ставки

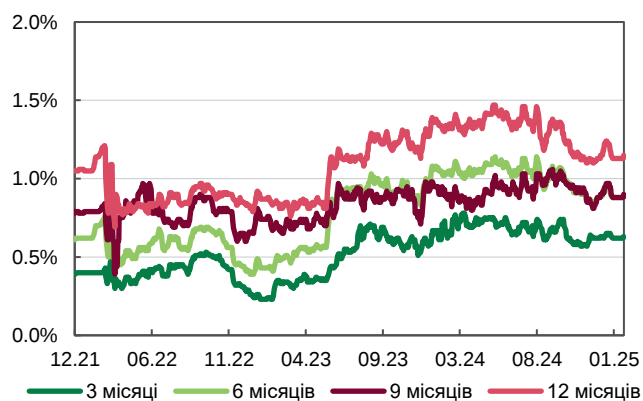
Вартість 12-місячних депозитів у гривні за IV кварталі зросла на 0.1 в. п. – до 13% річних. Спред між 3-місячними та 12-місячними депозитами з жовтня 2023 року був незначним, наразі ставки за тримісячними депозитами незначно вищі, ніж за річними.

Графік 42. Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб у гривнях, % річних*

* За даними агентства "Thomson Reuters", 5-денна ковзна середня.

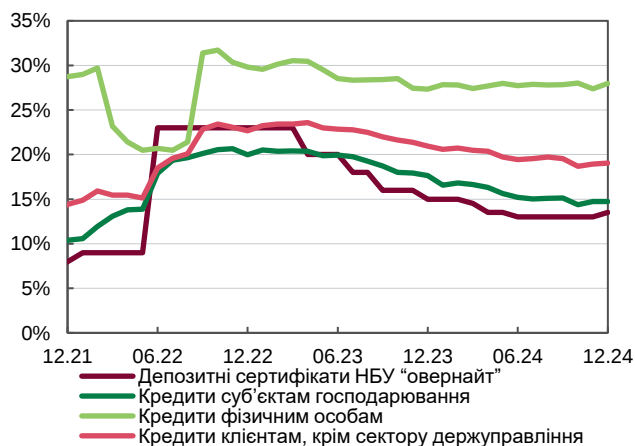
Графік 43. Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб у доларах США, % річних*

* За даними агентства "Thomson Reuters", 5-денна ковзна середня.

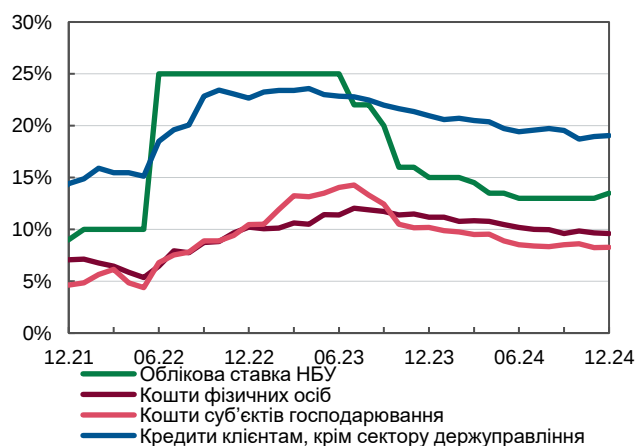
Ставки за новими гривневими кредитами бізнесу знизилися на 0.4 в. п. до 14.7% річних, населенню – зросли на 0.2 в. п. до 28% річних. За новими депозитами фізичних осіб ставки зросли у жовтні, а потім повернулися до рівня 9.6% річних, суб'єктів господарювання – знизилися на 0.2 в. п. до 8.3% річних

Графік 44. Відсоткові ставки за новими кредитами* у гривнях та депозитними сертифікатами НБУ, % річних

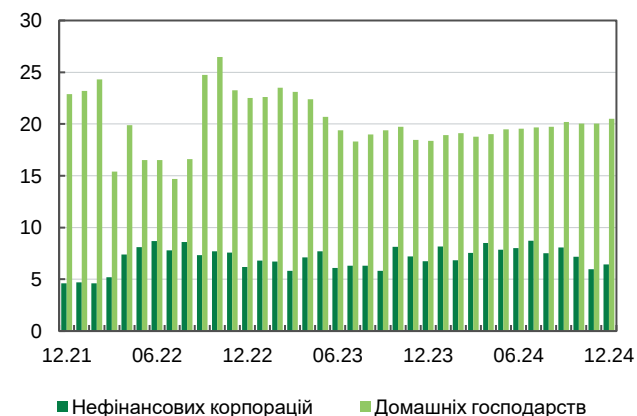
* Без пролонгації або інших змін кредитних умов.

Графік 45. Облікова ставка НБУ та вартість нових депозитів і кредитів у гривнях, % річних

Спред між ставками за новими кредитами та депозитами бізнесу за квартал знизився, у роздрібному сегменті зріс до понад 20 в. п. Вартість зобов'язань та дохідність активів знижувалися синхронно. Тож процентна маржа за квартал не змінилася. У середньому за рік вона була на рівні 7.6%.

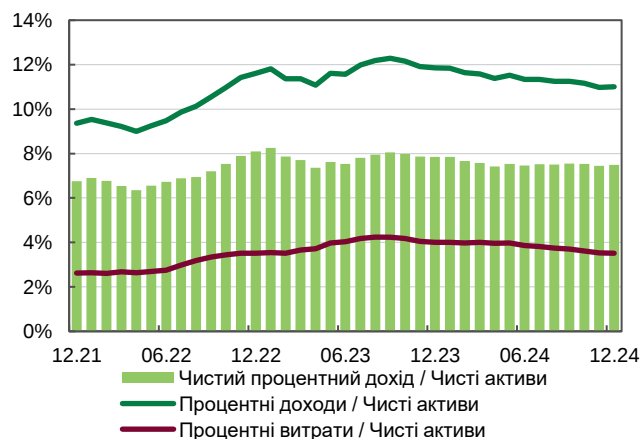
Графік 46. Спред між ставками за новими* кредитами і депозитами, в. п.

З урахуванням неплатоспроможних банків.

* До нових депозитів та кредитів належать обсяги за первинними договорами, укладеними у звітному періоді, та за додатковими договорами, за якими відбулася зміна суми або відсоткової ставки.

Графік 47. Процентна маржа банків*

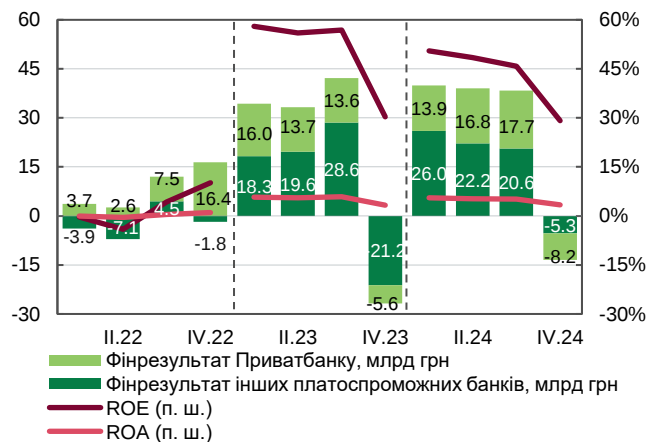

* Чистий процентний дохід до плинного середнього обсягу чистих активів за звітний місяць та два попередніх. З урахуванням неплатоспроможних банків.

Фінансові результати

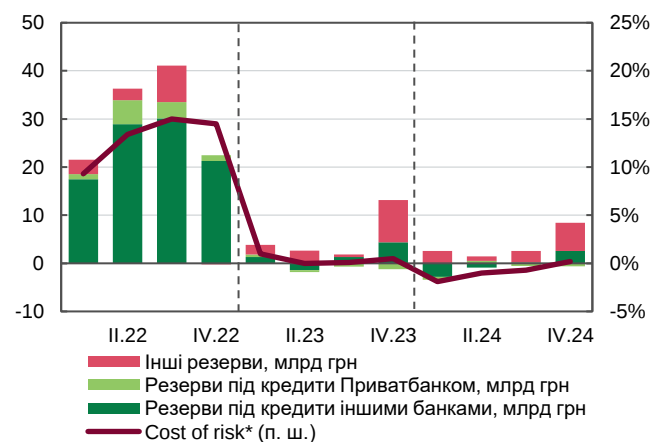
За 2024 рік сектор отримав 103.7 млрд грн прибутку, 39% якого сформував Приватбанк. Збиток 13.5 млрд грн у IV кварталі був наслідком ретроспективного нарахування підвищеного податку.

Графік 48. Фінансовий результат, рентабельність капіталу та активів банків

У IV кварталі відрахування у резерви були найвищими: під кредити – 1.9 млрд грн, під ОВДП – 5.1 млрд грн. CoR становив 0.9%.

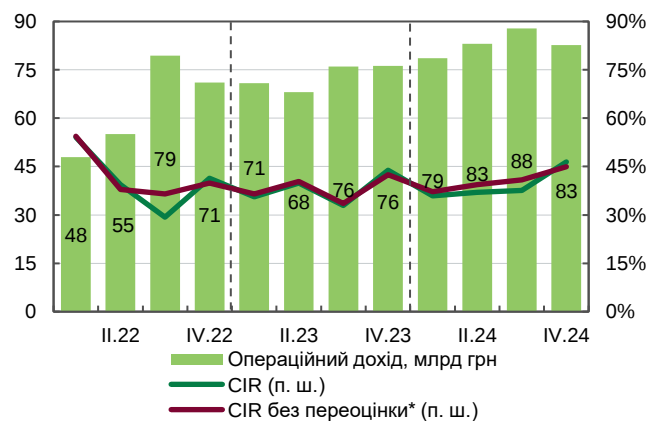
Графік 49. Квартальні відрахування в резерви

* Приведені до річних значень відрахування в резерви під кредити з початку року до чистого кредитного портфеля.

Операційна ефективність сектору залишається високою, хоча у IV кварталі CIR погіршився до 46.4% порівняно з 37.6% у попередньому кварталі та 43.9% у 2023 році.

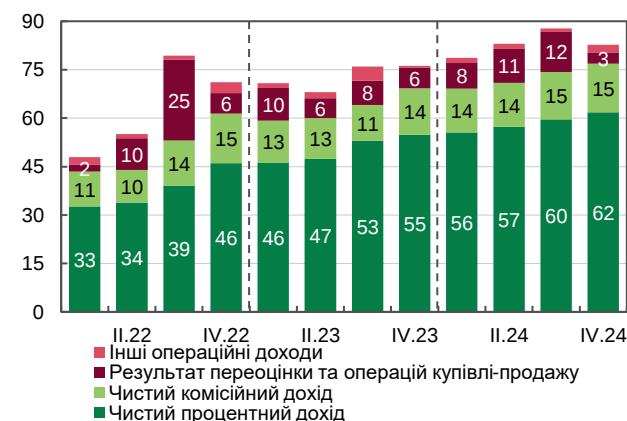
Графік 50. Операційні доходи та операційна ефективність банків

* CIR (Cost-to-Income Ratio) – відношення операційних витрат до операційних доходів.

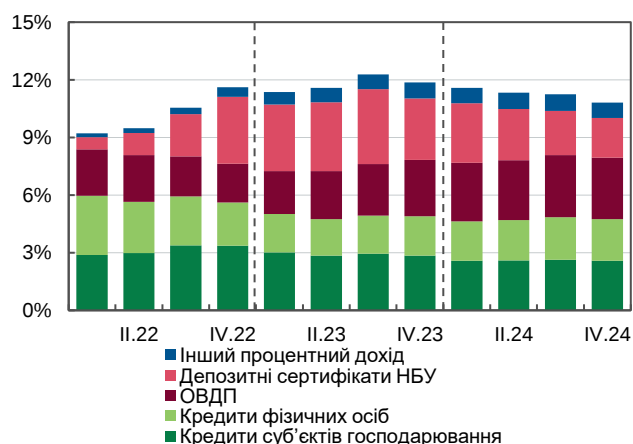
Чистий процентний дохід за квартал зріс на 12.7% р/р, чистий комісійний дохід – на 5.2% р/р.

Графік 51. Складові операційного доходу банків за період, млрд грн

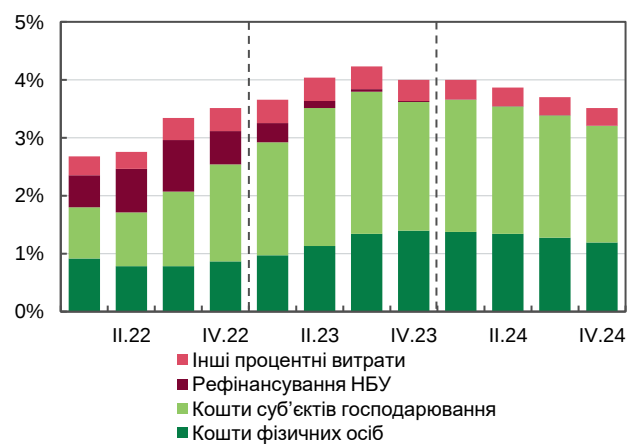

Тривало зниження дохідності депозитних сертифікатів НБУ, дохідності кредитів та ОВДП порівняно з III кварталом залишалися незмінними. Тривало повільне зниження вартості зобов'язань як у корпоративному, так і в роздрібному сегментах.

Графік 52. Співвідношення складових процентних доходів та чистих активів

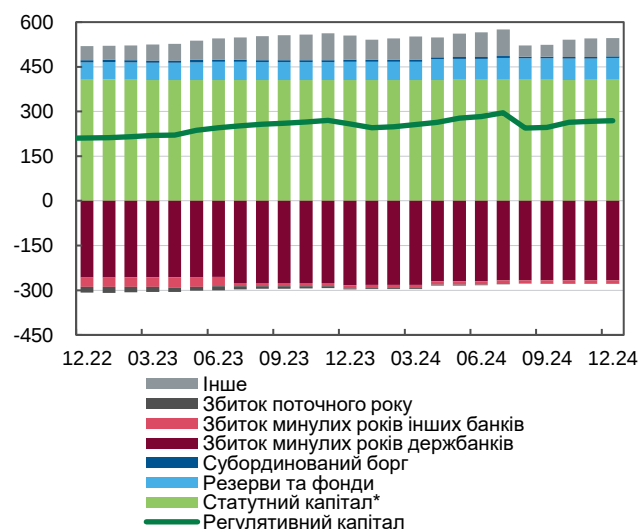
Графік 53. Співвідношення складових процентних витрат та чистих активів

Капітал

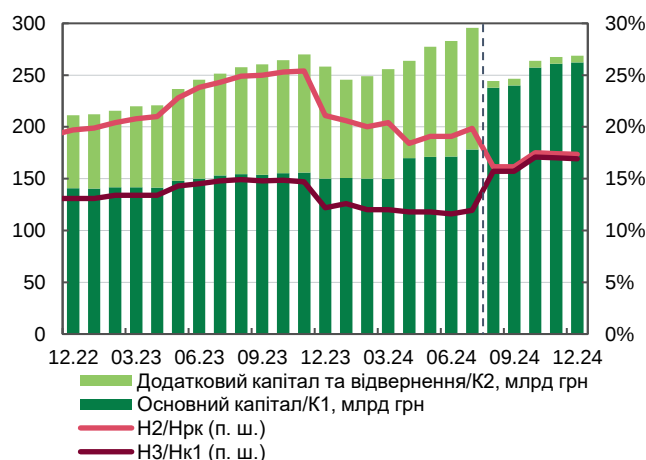
Регулятивний капітал за рік зріс на 4.1%, у тому числі у IV кварталі на 9.1%. Достатність регулятивного капіталу банків на кінець року становила 17.4%, достатність капіталу 1 рівня та основного капіталу 1 рівня –16.9%. Після визнання більшістю банків підвищеного податку на прибуток достатність капіталу знизилася на близько 0.4%.

Графік 54. Структура регулятивного капіталу банків, млрд грн

* Зареєстрований та незареєстрований статутний капітал.

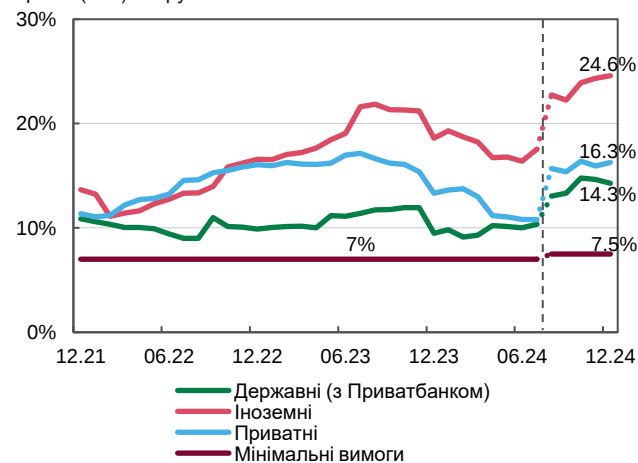
Графік 55. Регулятивний капітал та норматив достатності РК

З 1 січня 2024 року під час розрахунку достатності капіталу враховується 100% розміру операційного ризику. З 5 серпня 2024 року відбувся перехід до нової структури та нормативів капіталу. K1 – капітал 1 рівня, K2 – капітал 2 рівня, Нрк – норматив регулятивного капіталу, Нк1 – норматив капіталу 1 рівня.

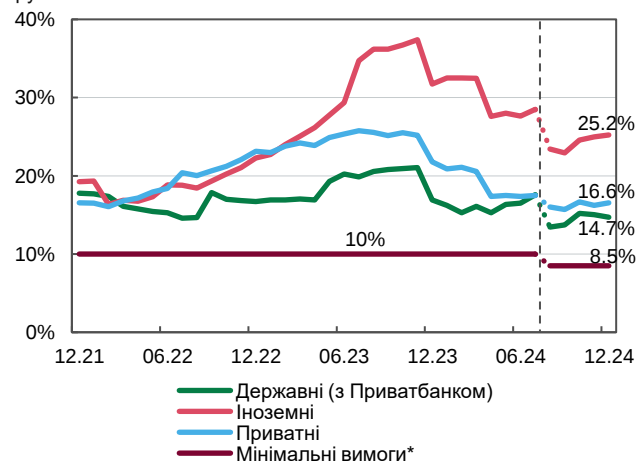
Достатність капіталу 1 рівня та регулятивного капіталу зберігалися найнижчими в державних банків (14.3%), найвищою – в іноземних, де вона зросла за квартал до 24.6%. Середні значення в усіх групах були вищими за мінімальні вимоги.

Графік 56. Норматив достатності основного капіталу (Н3) та капіталу 1 рівня (Нк1) за групами банків

З 5 серпня 2024 року відбувся перехід до нової структури та нормативів капіталу.

Графік 57. Норматив достатності регулятивного капіталу (Н2/Нрк) за групами банків

* Мінімальні вимоги у 2025 році згідно з графіком підвищуються до 9.25% з 1 січня та 10% з 1 липня.

Таблиця 2. Основні показники банківського сектору України¹

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Кількість діючих банків	82	77	75	73	71	67	63	61
Загальні балансові показники (млрд грн) / General balance sheet indicators (UAH billion)²								
Загальні активи	1 840	1 911	1 982	2 206	2 358	2 717	3 311	3 775
у т. ч. в іноземній валюті	755	779	718	746	679	820	923	1 055
Чисті активи	1 334	1 360	1 493	1 823	2 053	2 352	2 945	3 423
у т. ч. в іноземній валюті	507	495	492	585	583	731	830	960
Валові кредити суб'єктам господарювання ³	864	919	822	749	796	801	784	851
у т. ч. в іноземній валюті	423	460	381	332	292	281	268	284
Чисті кредити суб'єктам господарювання ³	451	472	415	432	540	529	511	589
Валові кредити МСБ	443	445	432	451	468	455	483	509
у т. ч. в іноземній валюті	184	180	159	162	127	100	114	111
Чисті кредити МСБ	335	339	205	232	263	246	268	306
у т. ч. в іноземній валюті	110	102	89	101	87	70	80	77
Чисті кредити МСБ, що не належать до груп ⁷	-	-	62	63	71	61	63	74
у т. ч. в іноземній валюті	-	-	22	24	18	15	13	13
Валові кредити фізичним особам	171	197	207	200	243	210	223	274
у т. ч. в іноземній валюті	68	61	38	31	21	13	12	11
Чисті кредити фізичним особам	92	114	143	149	200	134	160	222
Кошти суб'єктів господарювання ³	427	430	525	681	800	943	1 322	1 564
у т. ч. в іноземній валюті	163	150	191	233	233	317	386	450
Кошти фізичних осіб ⁴	478	508	552	682	727	933	1 084	1 216
у т. ч. в іноземній валюті	244	241	238	285	270	340	373	424
Зміна (р/р, %) / Change (yoy, %)								
Загальні активи	5.9%	3.8%	3.7%	11.3%	6.9%	15.2%	21.9%	14.0%
Чисті активи	6.2%	1.9%	9.8%	22.1%	12.6%	14.5%	25.2%	16.2%
Валові кредити суб'єктам господарювання ³	2.0%	6.3%	-10.6%	-8.8%	6.2%	0.7%	-2.2%	8.5%
Чисті кредити суб'єктам господарювання ³	-5.5%	4.7%	-12.1%	4.2%	24.8%	-1.9%	-3.6%	15.3%
Валові кредити фізичним особам	8.5%	15.3%	5.0%	-3.5%	21.6%	-13.5%	6.0%	23.2%
Чисті кредити фізичним особам	20.3%	24.6%	24.6%	4.2%	34.7%	-32.9%	18.8%	39.3%
Кошти суб'єктів господарювання ³	3.4%	0.8%	22.1%	29.7%	17.4%	17.9%	40.2%	18.3%
Кошти фізичних осіб ⁴	9.4%	6.3%	8.6%	23.5%	6.6%	28.4%	16.1%	12.2%
Рівень проникнення / Penetration⁵ (%)								
Валові кредити суб'єктам госп. ³ / ВВП	29.0%	25.8%	20.7%	17.7%	14.6%	15.3%	11.8%	11.0%
Чисті кредити суб'єктам госп. ³ / ВВП	15.1%	13.3%	10.4%	10.2%	9.9%	10.1%	7.7%	7.6%
Валові кредити фізичним особам / ВВП	5.7%	5.5%	5.2%	4.7%	4.5%	4.0%	3.4%	3.6%
Чисті кредити фізичним особам / ВВП	3.1%	3.2%	3.6%	3.5%	3.7%	2.6%	2.4%	2.9%
Кошти суб'єктів господарювання ³ / ВВП	14.3%	12.1%	13.2%	16.1%	14.7%	18.0%	19.9%	20.3%
Кошти фізичних осіб / ВВП	16.0%	14.3%	13.9%	16.2%	13.3%	17.8%	16.4%	15.8%
Фінансові результати / Profit or Loss⁶ (млрд грн) / (UAH billion)								
Чисті процентні доходи	53.0	73.0	78.9	84.8	117.6	151.7	201.4	234.3
Чисті комісійні доходи	27.5	37.8	44.0	46.5	58.0	50.2	51.1	56.9
Відрахування в резерви	49.2	23.8	10.7	31.0	3.4	121.2	17.7	9.6
Чистий прибуток/збиток	-26.5	22.3	58.4	39.7	77.4	21.9	83.0	103.7
Довідково: / Memo items:								
гривень/долар США (середнє за період)	26.60	27.20	25.85	26.96	27.29	32.34	36.57	40.15
гривень/долар США (на кінець періоду)	28.07	27.69	23.69	28.27	27.28	36.57	37.98	42.04
гривень/євро (середнє за період)	30.00	32.14	28.95	30.79	32.31	33.98	39.56	43.45
гривень/євро (на кінець періоду)	33.50	31.71	26.42	34.74	30.92	38.95	42.21	43.93

¹ За платоспроможними банками на кожну звітну дату. ² З нарахованими доходами / витратами. ³ Включно з небанківськими фінансовими установами. ⁴ Включно з ощадними сертифікатами. ⁵ ВВП у 2014–2023 роках без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, окупованих територій у Донецькій та Луганській областях, інших окупованих територій; дані за 2024 рік – використано оцінки ВВП з Інфляційного звіту за січень 2025 року. ⁶ З урахуванням коригуючих проводок. ⁷ За належністю до груп юридичних осіб під спільним контролем або груп пов'язаних контрагентів (відповідно до постанов Правління Національного банку України від 30.06.2016 № 351 зі змінами та від 28.08.2001 № 368 зі змінами).

Примітки.

Джерело інформації – Національний банк України, якщо не зазначено інше. Дані за 2022–2023 роки та I–III квартали 2024 року наведено з урахуванням коригуючих проводок (крім даних одного-двох невеликих банків, які не подали балансових даних із коригуючими проводками, залежно від дати).

Якщо не зазначено інше, то АТ “Сенс Банк” розглядається як частина групи банків з державним капіталом з III кварталу 2023 року, АТ “Перший Інвестиційний Банк” – з березня 2024 року, АТ “Мотор-Банк” – з вересня 2024 року.

До вибірки належать платоспроможні станом на кожну звітну дату банки, якщо не зазначено інше.

У вибірці банків, платоспроможних станом на останню звітну дату, зазначені банки, приєднані за спрощеною процедурою до інших банків.

Групи банків сформовано згідно з рішенням Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків, оверсайту платіжної інфраструктури.

Державні банки – банки з участю держави Україна в капіталі, за винятком Приватбанку, якщо не зазначено інше.

Іноземні банки – банки, контрольні пакети акцій яких належать іноземним банкам або іноземним фінансово-банківським групам.

Приватні банки – банки, власниками істотної участі в яких є виключно резиденти України.

Дані наведено з урахуванням нарахованих відсотків на кінець періоду (місяць, квартал, рік), якщо не зазначено інше.

Валові кредити – кредити, не скориговані на резерви за активними операціями банків.

Дані за кредитами та коштами суб’єктів господарювання включають дані небанківських фінансових установ.

Кошти фізичних осіб включають ощадні сертифікати, якщо не зазначено інше.

Сума компонентів може не збігатися з підсумковою сумою в результаті округлення даних.

Скорочення та аббревіатури:

ВВП	Валовий внутрішній продукт
ДС НБУ	Депозитні сертифікати Національного банку України
МСП	Малі та середні підприємства (залежно від кількості працюючих та доходів від будь-якої діяльності за рік з урахуванням вимог статті 55 Господарського кодексу України)
МФО	Міжнародна фінансова організація
НБУ	Національний банк України
ОВДП	Облігації внутрішньої державної позики та боргові цінні папери, що рефінансуються НБУ, які обліковуються за: 1) справедливою вартістю через прибутки / збитки, 2) справедливою вартістю через інший сукупний дохід, 3) амортизованою собівартістю
CIR	Cost-to-Income Ratio: співвідношення операційних витрат і операційних доходів
CoR	Cost of risk
NPL	Непрацюючі кредити
ROE	Return on equity: рентабельність власного капіталу
UIRD	Ukrainian Index of Retail Deposit Rates: Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб
в. п.	Відсотковий пункт
грн	Гривня
дол., долар, дол. США	Долар Сполучених Штатів Америки
екв.	Еквівалент
кв.	Квартал
міс.	Місяць
тис.	Тисяча
млн	Мільйон
млрд	Мільярд
трлн	Трильйон
од.	Одиниця(і)
п. ш.	Права шкала
р/р	До аналогічної дати / періоду попереднього року
кв/кв	До попереднього кварталу
м/м	До попереднього місяця